

Etický kodex zaměstnanců, studentů a absolventů Mendelovy univerzity v Brně

Preambule

Mendelova univerzita v Brně (MENDELU) se hlásí k obecným a všeobecně uznávaným morálním i formálním zásadám chování jednotlivců a skupin ve vyspělé společnosti s přihlédnutím k charakteru vysokoškolského vzdělávání a výzkumné práce.

Článek 1

Společné zásady

- (1) Tento etický kodex stanovuje etické standardy MENDELU.
- (2) Tento etický kodex se týká všech zaměstnanců a studentů MENDELU.
- (3) Absolventi MENDELU ctí závazek promočního slibu a naplňují jeho intenci. Od absolventů, jakož i od osob, které své vědecko-pedagogické tituly a hodnosti získaly na MENDELU, se očekává, ať už působí kdekoli, že budou jednat ve shodě s principy vyjádřenými tímto kodexem a přispívat k dobrému jménu MENDELU.
- (4) Etický kodex má za cíl, s oporou ve všeobecně uznávaných hodnotách lidské společnosti, které se odrážejí v hodnotách aplikovaných v prostředí MENDELU, stanovit a udržovat požadované mravní standardy, vytvářet pozitivní pracovní a mezilidské prostředí, předcházet střetům zájmů či konfliktním situacím. V neposlední řadě má za cíl zlepšit vztah mezi akademickou obcí MENDELU a veřejností.

Článek 2

Akademická svoboda

- (1) K základním akademickým svobodám patří svoboda MENDELU jako akademické instituce při vytváření a naplňování celkové koncepce jejího rozvoje a při formulaci a uskutečňování záměrů její vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti. Tyto záměry musí být uskutečňovány ve shodě s obecnými morálními principy a ve shodě s obecně uznávanými zvyklostmi etiky práce při vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti.
- (2) Akademickou svobodou zaměstnanců se rozumí především svobodná vůle a rozhodování ve výuce studentů, svoboda v sebevzdělávání, svoboda vědeckého bádání včetně volby problematiky a metodiky výzkumu. Tyto aspekty akademické svobody musí být uplatňovány pouze
 - a) v plném souladu s koncepcí rozvoje, dlouhodobým záměrem a zaměřením vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti MENDELU,
 - b) ve shodě s obecnými morálními principy a s obecně uznávanými zvyklostmi etiky práce při vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti,
 - c) ve shodě s pravidly morálního jednání, vyjádřenými v tomto kodexu, jakož i v jiných vnitřních a dalších předpisech MENDELU,
 - d) při respektování omezení daných zvláštními podmínkami výzkumu ve shodě s dalšími pravidly, která vyplývají z vnitřních a dalších předpisů MENDELU.
- (3) Důležitým aspektem akademické svobody zaměstnance a studenta je princip svobodného vyjádření názoru a svobodné komunikace.

Článek 3

Obecné požadavky etického jednání zaměstnanců a studentů

- (1) Při svém působení na pracovišti i mimo ně se řídí mravními principy a zásadami obecně uznávanými ve společnosti.
- (2) Respektují lidská práva a základní svobody v souladu se základní listinou práv a svobod, především právo na život a zdraví, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti, svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání a projevu, i svobodu samostatného vědeckého bádání a umělecké tvorby. Ctí svobodu slova, svobodnou výměnu názorů a informací a zásady kolejality a akademické spolupráce. Předchází jednání, jež by tato práva a svobody porušovalo.
- (3) Odmítají diskriminaci jako omezování a poškozování určitých sociálních skupin v jejich právech a nárocích ve všech jejích podobách (např. diskriminaci na základě rasy, etnického původu, národnosti, ideologie, náboženského vyznání, víry, světového názoru, věku, pohlaví, sexuální orientace, fyzického handicapu, sociálního původu nebo majetkových poměrů). Vůči všem jednají s respektem, bez ohledu na sociokulturní či fyzické odlišnosti, a proto podporují pozitivní přístup k osobám se specifickými potřebami.
- (4) Nevyužívají akademickou půdu pro uplatňování zájmů politických stran a hnutí.
- (5) Vůči ostatním zaměstnancům a studentům MENDELU nevyvíjejí nevhodný či nemístný nátlak. Případné kritické podněty podávají věcně podložené. Kritiku a alternativní názor uplatňují korektně.
- (6) Chrání poslání MENDELU. Nenadřazují nad ně své soukromé zájmy, a takto ctí MENDELU a svým jednáním se nedopouštějí ničeho, co by mohlo poškodit její dobré jméno.
- (7) Pečují o majetek MENDELU a používají ho řádně. Nezneužívají jej k soukromým zájmům a účelům nebo k prospěchu osobnímu či prospěchu třetích osob.
- (8) Varují se střetu zájmů a v případě, že taková situace nastane, vhodným způsobem ji oznamují příslušným nadřízeným.
- (9) Vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti nebo studiu se věnují s plným nasazením. Své znalosti a dovednosti soustavně prohlubují a sdílejí je v rámci akademické obce i mimo ni.
- (10) Dbají na přiměřenost a únosnou míru svých pracovních nebo studijních závazků na MENDELU i mimo ni. Ani svými dalšími aktivitami (mimo aktivity vzdělávací, výzkumné, vývojové a umělecké činnosti) neohrožují její činnosti a dobré jméno.
- (11) Přijmou-li akademickou funkci, členství v akademickém orgánu, výběrové komisi nebo vedoucí funkci, vykonávají ji řádně, transparentně a nestranně, v souladu s tímto kodexem.
- (12) Zaměstnanci respektují všeobecně uznávané principy společenské odpovědnosti (CSR), jednají v souladu s těmito principy a pravdivě informují o možných dopadech jejich činností. Společensky odpovědné chování v oblasti ekonomické, sociální i environmentální uplatňují ve všech svých pracovních aktivitách a zohledňují principy CSR i v rámci přípravy a výuky studentů.

Článek 4

Zásady ve vzdělávací činnosti

- (1) Zaměstnanci MENDELU:
 - a) jednají se studenty čestně, spravedlivě, partnersky a otevřeně,
 - b) nedopouštějí se vůči nim ponižování, nemorálního chování či nevhodné a nemístné formy nátlaku,
 - c) snaží se svým chováním a jednáním být studentům příkladem,
 - d) při hodnocení studijních výsledků postupují spravedlivě, transparentně a v souladu s právními a vnitřními předpisy,

- e) nezneužívají svou autoritu a nevyžadují od studentů činnosti, které by měly být předmětem jeho vlastních povinností,
 - f) nepřivlastňují si výsledky práce studentů.
- (2) Studenti MENDELU:
- a) nedopouštějí se plagiátorství,
 - b) během plnění povinností při studiu nepodvádějí a nedávají příležitost k podvádění druhým,
 - c) nevydávají práci jiných za svou,
 - d) neznevažují výsledky své práce, práce svého vyučujícího, ostatních studentů, zaměstnanců nebo jiných osob.

Článek 5

Zásady ve výzkumné, vývojové a umělecké činnosti

- (1) Zaměstnanci stejně tak jako studenti MENDELU:
- a) jsou přístupní týmové spolupráci a odborné diskusi uvnitř i mimo akademickou obec MENDELU,
 - b) komunikují věcně a otevřeně s korektní argumentací a oporou v nezpochybnitelných faktech, bez ponižování druhých či znevažování jejich aktivit,
 - c) neznevažují vědecké postupy a respektují jiný vědecký názor, jakož i pluralitu vědeckých a tvůrčích disciplín,
 - d) chovají se ke kolegům přiměřeně kriticky, kritiku uplatňují i vůči sobě samotným,
 - e) reflektují nejnovější trendy daného oboru, odpovídají za přiměřenost, přesnost a objektivitu použitých metod a dbají na to, aby nedošlo ke zkreslování výsledků,
 - f) pečují o data či zkoumané materiály, o jejich přesný popis, ochranu a archivaci,
 - g) dbají o to, aby postupy i výsledky vědecké a výzkumné, vývojové a umělecké práce mohly být předmětem přezkoumání,
 - h) dodržují pravidla profesionální etiky vlastní danému oboru,
 - i) chrání a respektují duševní vlastnictví a dbají na uvádění správné afiliace výsledků výzkumné, vývojové a umělecké činnosti, nepublikují výstupy eticky pochybným způsobem, nepřivlastňují si výsledky práce druhých, nedopouštějí se plagiátorství,
 - j) neposkytují výsledky třetím stranám s cílem osobního prospěchu.
- (2) Vedoucí ústavů a vedoucí výzkumných týmů:
- a) dbají na korektnost a otevřenost v rámci komunikace a nepoužívají autokratické metody řízení,
 - b) dbají na to, aby požadavky na výkon a odborná soutěživost nevedly k nepoctivému jednání.
- (3) Zaměstnanci MENDELU zpracovávají odborné posudky či vědecká a jiná expertní stanoviska s plnou odpovědností, nestranností, se snahou o objektivitu a ve světle současné úrovně poznání, bez účelového zkreslování či ovlivňování vnějšími zájmy. Při hodnocení postupují věcně, používají standardní kritéria a postupy a za hodnotící závěry ručí svou odbornou ctí.

Článek 6

Řízení se studenty

- (1) Studenti jsou povinni dodržovat tento kodex stejně jako disciplinární řády svých součástí.

- (2) Pro vyloučení dvojího trestu jsou možná porušení tohoto kodexu či disciplinárního řádu ze strany studentů řešena vždy v rámci disciplinárního řízení na jejich součástech.

Článek 7

Etická komise

- (1) K posuzování podnětů ve věci dodržování etického kodexu se ustanovuje Etická komise.
(2) Složení Etické komise a její jednací řád upravuje zvláštní předpis.

Článek 8

Závěrečná ustanovení

- (1) Tento kodex nahrazuje kodex ze dne 14. 9. 2016.

Brno 23.9.2019

prof. Ing. Danuše Nerudová, Ph.D.
rektorka